

Een egeltjesleven

P. LEENTVAAR

Voor aan de weg bij ons huis zit een autoband in de heg als stootkussen voor te haastig indraaiende automobilisten. Op een dag (16 september 1980) zag mijn dochtertje Karlijn daar een kleine egelzuigeling liggen, die kennelijk uit het nest was weggekropen. Moeder egel was nergens te zien. Dit egeltje hebben we 's avonds nog een poosje in een doos gezet, in de hoop dat moeder egel terug zou keren. Toen dit niet gebeurde hebben we het hoopje egel met nauwelijks stekeltjes, een rimpelig roze onbehaard buikje en dichte ogen, binnengehaald. De volgende ochtend was het diertje dood, maar we vonden een tweede egeltje. Bij nader onderzoek van de autoband 's avonds, bleek dat daarin een nest zat waarin we nog vier levende jongen en één dood egeltje vonden. De moeder was blijk-

baar in de drukke dorpsstraat overreden, hoewel we daar geen aanwijzing voor konden vinden. Er zat dus niets anders op dan de egeltjes met een warme kruik en onder een lamp in een doos te zetten en op te voeden. Hoe dat gedaan is vertellen we hier, zodat anderen als het te pas komt van deze ervaring gebruik kunnen maken als het gaat om het groot brengen van een egelzuigeling.

Van de vier egeltjes die die nacht allemaal werden gevoed, steeds warme kruiken kregen en van vlooien en teken waren ontdaan, bleef er één in leven, dat op die 18e september 40 gram woog en ongeveer 6 cm groot was. Uit een poppenzuigflesje kreeg het om de twee uur, dag en nacht, warme Frisolac (babymelkpoeder). Als het egeltje honger had schreeuwde het, ongeveer

Fig. 1. In de stootband voor aan de weg zat een egelnest met 7 jongen.

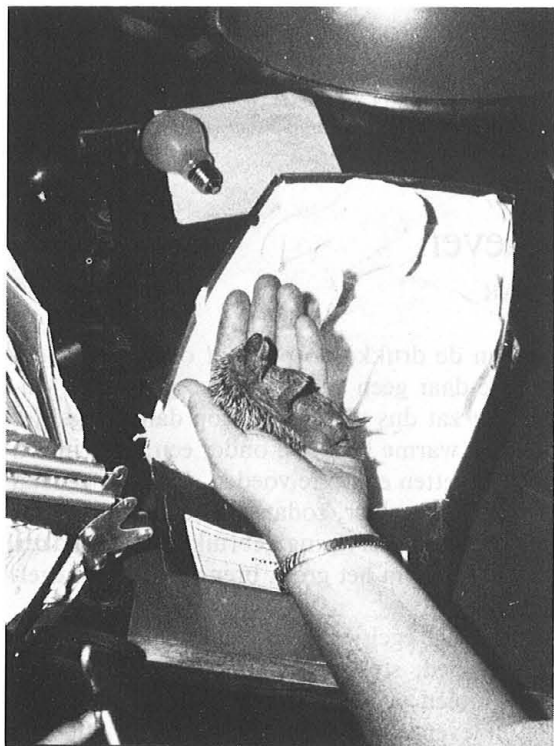

Fig. 2. Nog héél klein en zwak.

met hetzelfde snerpgeluid als van een jonge lijster. Graag sabbelde het aan onze vingers en maakte de bekende egelsnuifgeluidjes. Op 21 september, dus na ongeveer 12 dagen, gingen de ogen open en de halve cc melk die het dronk werd al meer, soms een hele zuigfles. Het woog toen 50 gram, dus dat ging vooruit. We zagen toen ook voor het eerst dat het zichzelf op egelwijze bespuwde nadat het onze hand gelikt had. Egels doen dat na iets gegeten te hebben, maar waarom weten we niet. 's Nachts had het de meeste honger. De ontlasting was groen zoals het hoorde, maar op 30 september had het dierlijke diarree en woog nog altijd 50 gram. Op 5 oktober probeerden we Molenaars kindermeele en druiven. Nog steeds voedden we om de drie uur. Weken lang hebben we zo 's nachts om de drie uur uit bed gemoeten om te voeren, maar de egel werd dikker — al werden wij bleker en magerder. Op 8 oktober woog het egeltje 100 gram en op 11 oktober was het zo bedreven in het uit een bak drinken dat we 's nachts konden

Fig. 3. Voeding uit een poppenzuigfles.

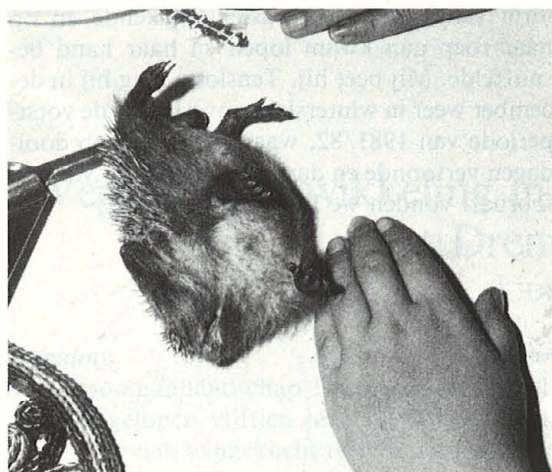

Fig. 4. Het bespugen na de maaltijd.

doorslapen. We gaven het geen rode lamp meer, maar nog wel een warme kruik met een doek waar het onder kon kruipen. 's Avonds rende het door de kamer, stortte van drempels en vocht woedend met de kachelplaat. Op schuifgeluiden werd sterk gereageerd. Vermakelijk was het te zien hoe sterk de egel reageerde op alcoholgeuren. Onder de tafel wist hij precies de plek te vinden waar op de tafel een glas sherry stond en dat werd met graagte leeggelikt. De betekenis van dit gedrag kan zijn dat egels zo gistende bessen in het najaar vinden. Ook at het dier graag zoutjes en was het dol op sigaretten. Daantje, zoals we onze vondeling genoemd hadden, begon nu ook meelwormen te eten. 's Nachts kreeg hij eten mee in de doos, hij at en dronk zelf, poepte nu zwarte keutels en woog op 16 oktober 180 gram. De kruik was niet meer nodig. 's Avonds viel hij na door de kamer gierend te hebben en snuivend in oren en haren gezeten te hebben, met een diepe zucht in slaap op de arm of in de nek van de verzorgster. Hij maakte dan tevreden een soort knappende geluidjes, vergelijkbaar met het spinnen van een poes. In de herfstvakantie ging Daantje in een kartonnen doos mee naar Chaam in Brabant. Na onze terugkomst maakten we een hoek vrij in de huiskamer.

Op 30 oktober woog Daantje 300 gram. Hij begon zijn jeugdstekeltjes te verliezen. Op 13 november woog hij 500 gram. Hij ging steeds langzamer lopen en kwam nog maar drie tot vier keer per dag uit zijn doos, die in een hoek van de kamer stond, met een opening in de zijkant. Daar had hij zijn nest van oude lappen, hooi en

papiersnippers. Op 15 december begon hij een korte winterslaap, die maar een paar dagen duurde. Na de winterslaap moest de egel nogmaals op reis: tijdens de voorjaarsvakantie mee naar Ameland.

Op 7 mei 1981 woog hij nog maar 400 gram, hij was blijkbaar door het reizen afgevallen. Thuis lieten we hem nu in de tuin lopen. Zijn nagels groeiden hard waardoor hij moeilijk liep en het was een hele toer om die te knippen. Hij had een vaste slaapplek onder de heg. 's Avonds, tegen de schemering, kwam hij het tegelpad aflopen naar de konijnehokken bij het huis, waar hij zijn bakje meelwormen kon vinden en fruit en melk. We konden er niet achter komen of de egel onderweg ook zelf zijn kostje opscharrelde, wat tenslotte wel onze bedoeling was. Onze twee bergeenden, die ons meestal met een soort gemakker attent maakten op vreemde viervoeters in de tuin, schonken weinig aandacht aan de egel. Dat was wel anders toen op een avond in juni achter in de tuin een grote volwassen egel, Jonas, heen en weer rende en het spoor van Daantje naar de konijnehokken volgde. Daantje vluchtte onder het hout en liet zich een dag niet zien. Twee weken later hoorden we hevig gesnuif onder de struiken en daar was Jonas

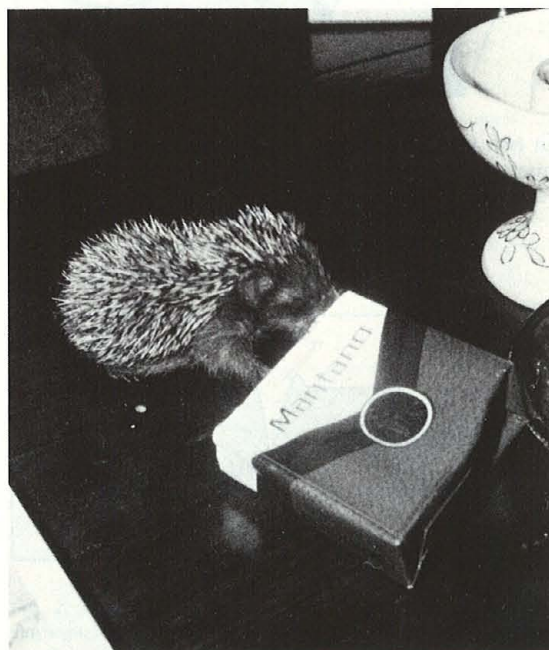

Fig. 5. Dol op sigaretten!

weer, maar nu met een wijfje. Dit stel hebben we niet meer gezien.

Daantje at nu ook muizenembryo's, die we in voorraad in de diepvries bewaarden, maar hij at het liefste meelwormen. Weglopen deed hij niet en na een logeerpartij in de grote vakantie was het opvallend dat hij bij terugkeer in de tuin

mijn vrouw, als verzorgster, herkende en op haar roep aan kwam lopen en haar hand besnuffelde. Mij beet hij. Tenslotte ging hij in december weer in winterslaap, overleefde de vorstperiode van 1981/82, waarbij hij zich op dooidagen vertoonde en dan wat muizen at. Maar in februari vonden we hem helaas dood.

Onze egel opvoed-kennis vonden we voor een deel in:

Bestajovsky, C., 1976. Egel te gast. Thieme, Zutphen.

Poduschka, W., 1974. Onze eigen egel. Nijgh en Van Ditmar, Den Haag.

Adres van de auteur: 'De Laak'
Hoewelaken